

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 75 Pž-5340/2017-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Zubović, predsjednice vijeća, Nevenke Marković, sutkinje izjaviteljice i dr. sc. Srđana Šimca, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja ZLATNA d.o.o., OIB 67046864180, Poreč, Istarska 5, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici u Zajedničkom odvjetničkom uredu Goran Veljović i dr. iz Pule, Dobrilina 9, protiv tuženika GORAN INŽENJERING d.o.o. u stečaju, OIB 66649656334, Poreč, Mate Vlašića 47a, kojeg zastupa punomoćnik Zinko Grgurić, odvjetnik iz Rijeke, Ante Starčevića 5, radi utvrđenja osporene tražbine, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj P-83/2017-99 od 13. srpnja 2017., u sjednici vijeća održanoj 21. siječnja 2020.

p r e s u d i o j e

Odbija se tužiteljeva žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj P-83/2017-99 od 13. srpnja 2017. u točkama I. i III. njezine izreke.

Obrazloženje

Rješenjem Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj P-83/2017-99 od 13. srpnja 2017. odbijen je prijedlog tužitelja za spajanje parnice poslovni broj P-83/2017 i parnice poslovni broj Pup-908/2015 (ranije 17 P-1264/2011).

Presudom Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj P-83/2017 od 13. srpnja 2017. u točki I. njezine izreke odbijen je tužbeni zahtjev da se utvrdi osnovanim potraživanje tužitelja koje je osporeno u stečajnom predmetu Trgovačkog suda u Rijeci, Stalnoj službi u Pazinu pod poslovnim brojem St-59/2011 prema tuženiku u ukupnom iznosu od 1.087.933,08 kn kao potraživanje drugog višeg isplatnog reda; da se izvrši prijeboj potraživanja koje tuženik ima prema Zoranu Knapiću kao vlasniku obrta „Vila Materada“, Poreč, u iznosu od 1.452.990,71 kn sa potraživanjem koje tužitelj ima prema tuženiku u iznosu od 2.300.535,53 kn, tako da nakon prijeboja ostaje potraživanje tužitelja prema tuženiku u iznosu od 847.544,82 kn, što zajedno sa zakonskim zateznim kamatama u iznosu od 240.388,26 kn čini iznos od 1.087.933,08 kn na dan otvaranja stečajnog postupka 13. rujna 2011.; da se utvrdi osnovanim potraživanje tužitelja koje je osporeno u stečajnom predmetu Trgovačkog suda u Rijeci, Stalne službe u Pazinu pod poslovnim brojem St-59/2011 prema tuženiku u ukupnom iznosu od 2.518.302,33 kn kao potraživanje drugog višeg isplatnog reda. Točkom II. izreke presude utvrđeno je osnovanim potraživanje tužitelja koje je osporeno u stečajnom predmetu

Trgovačkog suda u Rijeci, Stalne službe u Pazinu pod poslovnim brojem St-59/2011 prema tuženiku u ukupnom iznosu od 1.854.519,41 kn kao potraživanje drugog višeg isplatnog reda. Točkom III. izreke presude određeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Iz obrazloženja prvostupanjske presude proizlazi da je tužitelj prijavio tražbinu u stečajnom postupku tuženika pa je nakon što mu je osporena tražbina rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci, Stalne službe u Pazinu poslovni broj St-59/2011-111 od 23. siječnja 2012., upućen nastaviti ovu parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine drugog višeg isplatnog reda u iznosu od 4.372.821,74 kn. Sud je na temelju izvedenih dokaza utvrdio da su stranke sklopile ugovor o ortakluku od 20. svibnja 2002. i aneks tom ugovoru od 22. siječnja 2004. Ugovor o ortakluku tužitelj i tuženik su sklopili radi postizanja zajedničkog cilja, izgradnje cca 6000 metara neto stambene površine (5100 m²-izmijenjeno aneksom ugovora) u stanovima i/ili kućama u fazi ključ u ruke, a radi prodaje i podjele očekivanog dobitka. Člankom 2. Ugovora o ortakluku, ugovorena je visina imovine koju će svaki od ortaka unijeti u ortakluk s time da će tuženik unijeti sredstva za rad, a tužitelj će izvršiti uplatu u novcu i to svaki iznos od 1.637.000,00 EUR u protuvrijednosti kuna primjenom srednjeg tečaja IKB UMAG d.d. važećeg na dan unosa (ugovoreno aneksom ugovora o ortakluku od 22. siječnja 2004.). Nije sporno da su stanovi prodani trećim osobama, sporno je je li tuženik dužan isplatiti tužitelju utuženi iznos s osnova ostvarene dobiti prema ugovorenom omjeru, troškove po računu od 21. studenog 2008. i kamate. Na temelju izvedenog vještačenja sud je utvrdio da je tuženik u ortakluk unio sredstva za rad u vrijednosti od 1.637.000,00 EUR, da je tužitelj uplatio novac u iznosu od 1.607.209,00 EUR u protuvrijednosti od 12.050.272,82 kn, da je tuženik izvršio povrat glavnice ortakluka u ukupnom iznosu od 12.050.272,82 kn te da potraživanje tužitelja temeljem ugovora o ortakluku iznosi 1.854.519,41 kn, a koje se sastoji od iznosa od 1.614.131,15 kn na ime obračunatih posebnih troškova te iznosa od 240.388,26 kn na ime obračunate zatezne kamate temeljem ispostavljenih računa broj 1-00017 od 10. listopada 2005. za iznos od 143.531,13 kn i račun broj 09/08 od 21. studenog 2008. za iznos od 96.857,13 kn. Stoga je sud ocijenio osnovanim potraživanje tužitelja u iznosu od 1.854.519,41 kn.

Odluka o trošku parničnog postupka zasniva se na odredbi članka 154. stavka 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14; dalje: ZPP).

Protiv označenog rješenja i presude u točkama I. i III. njezine izreke žalbu je podnio tužitelj zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da ovaj sud ukine pobijanu presudu i predmet vrati na ponovno suđenje. U žalbi u bitnome navodi da je sud postupio nepravilno kada je odbio prijedlog za spajanje spisa, jer se u konkretnom slučaju radi o složenim odnosima između tužitelja, tuženika i Zorana Knapića kao vlasnika obrta Vila Materada pa bi spajanjem ovog spisa sa spisom poslovni broj Pup-908/2015 sud mogao donijeti konačnu odluku i glede drugog spisa na način da se potraživanja međusobno prebiju. Tvrdi da ima pravni interes da se predmeti spoje i izvrši prijeboj, jer se u protivnom neće moći namiriti u stečajnom postupku tuženika čije su nekretnine opterećene razlučnim pravom, a imat će obvezu prema Zoranu Knapiću. Smatra da postoje uvjeti za prijeboj prema odredbama Stečajnog zakona. Pobija i odluku o trošku parničnog postupka. Traži trošak žalbenog postupka u iznosu od 78.312,50 kn.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba protiv presude nije osnovana.

Ispitavši označenu presudu u pobijanom dijelu u smislu odredbe članka 365. stavka 2. ZPP-a u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je prvostupanjska presuda pravilna i osnovana na zakonu.

Pobijanim rješenjem poslovni broj P-83/2017 od 13. srpnja 2017. sud je odbio prijedlog za spajanje parnica.

Prema odredbi članka 313. stavka 1. ZPP-a ako pred istim sudom teče više parnica između istih osoba ili u kojima je ista osoba protivnik raznih tužitelja ili raznih tuženika, a za koje je predviđena ista vrsta postupka i u kojima sudi sudac pojedinac, sve se te parnice mogu rješenjem suca pojedinca spojiti radi zajedničkoga raspravljanja ako bi se time ubrzalo raspravljanje ili smanjili troškovi. Dakle, ako su ispunjene propisane pretpostavke, sud je ovlašten, a ne i dužan spojiti više parnica radi zajedničkog raspravljanja.

Rješenje o spajanju parnice je rješenje o rukovođenju raspravom (članak 311. stavak 4. ZPP-a) protiv kojih nije dopuštena samostalna suspenzivna žalba. Povreda pravila o održavanju glavne rasprave imaju u pravilu značaj samo relativnih razloga ništavosti (članak 354. stavak 1. ZPP-a) pa se rješenja koja se odnose na rukovođenje raspravom mogu pobijati samo žalbom protiv odluke o glavnoj stvari (članak 311. stavak 5. ZPP-a).

Navedeno znači da se rješenje kojim je odbijeno spajanje parnica može pobijati samo u žalbi protiv presude u okviru žalbenog razloga bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 1. ZPP-a pa je odluka o tim žalbenim razlozima sastavni dio ove presude (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske Rev-x 892/2012. od 19. rujna 2012.).

Predmet spora je utvrđenje osnovanim tužiteljeve tražbine prema tuženiku osporene u stečajnom postupku nad društvom tuženika.

Iz stanja spisa proizlazi da je Trgovački sud u Rijeci, Stalna služba u Pazinu, rješenjem poslovni broj St-59/2011 od 13. rujna 2011. otvorio stečajni postupak nad tuženikom Goran inženjering d.o.o. Poreč; da je u vrijeme otvaranja tog stečajnog postupka tekla ova parnica pred Trgovačkim sudom u Pazinu koju pokrenuo tužitelj protiv tuženika Goran inženjering d.o.o. i tuženika V.B.Z d.o.o. iz Poreča (kasnije Dora graditeljstvo d.o.o Poreč) radi utvrđenja da tužitelj prema tuženicima ima tražbinu u iznosu od 2.638.461,10 kn na temelju ugovora o ortaštvu i aneksa tog ugovora te radi utvrđenja da Ugovor o prodaji nekretnina od 4. prosinca 2008. gubi učinak prema tužitelju u dijelu koji je potreban za ispunjenje tužiteljeve tražbine u iznosu od 2.638.461,10 kn i da su tuženici dužni dopustiti tužitelju da navedenu tražbinu namiri prodajom nekretnina u k.o. Poreč (tužba radi pobijanja pravne radnje).

Rješenjem poslovni broj P-425/2011 od 7. listopada 2011. prvostupanjski sud je utvrdio prekid postupka u ovoj pravnoj stvari zbog nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom Goran inženjering d.o.o. Tužitelj je prijavio tražbinu u

stečajni postupak tuženika Goran inženjering d.o.o. u iznosu od 4.372.821,74 kn, koja mu je na ispitnom ročištu održanom 16. prosinca 2011. osporena zbog toga što je parnica već u tijeku te je tužitelj upućen rješenjem Trgovački sud u Rijeci, Stalna služba u Pazinu, rješenjem poslovni broj St-59/2011 od 23. siječnja 2012. na nastavak ove parnice. Ovaj parnični postupak nastavljen je rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj P-1940/2012 od 13. rujna 2012.

Podneskom od 20. studenog 2012. tužitelj je u skladu s odredbom članka 180. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj: 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12; dalje: SZ) uskladio tužbeni zahtjev te je zahtijevao da se utvrdi osnovanim njegovu potraživanje prema tuženiku u iznosu od 4.372.821,74 kn.

Rješenjem poslovni broj P-1632/2015 prvostupanjski sud je nastavio postupak u ovoj pravnoj stvari te utvrdio da je tužitelj povukao tužbu radi pobijanja pravnih radnji protiv tuženika Dora graditeljstvo d.o.o. Poreč (ranije V.B.Z d.o.o. iz Poreča).

Dakle, nakon nastavka postupka predmet raspravlja u ovoj pravnoj stvari je utvrđenje osnovanom potraživanje tužitelja prema tuženiku Goran inženjering d.o.o. u stečaju, u iznosu od 4.372.821,74 kn.

Prema odredbi članka 180. SZ-a u parnici se utvrđenje tražbine može zahtijevati samo na temelju osnove, u iznosu i u isplatnom redu kako je ono označeno u prijavi ili na ispitnom ročištu. Radi se o incidentalnoj parnici na koju se, u konkretnom slučaju, upućuje stečajni vjerovnik nakon što mu je u stečajnom postupku osporena tražbina. Jedini dopušteni tužbeni zahtjev je utvrđenje da je osporena tražbina osnovana (deklartorna tužba), a učinak pravomoćne odluke kojom se utvrđuje tražbina i njezin isplatni red ili kojom se utvrđuje da tražbina ne postoji, djeluje prema stečajnom dužniku i svim stečajnim vjerovnicima. Osoba koja uspije u parnici, odnosno stečajni vjerovnik tražbine glede koje je osporavanje otklonjeno, može tražiti od stečajnoga suca ispravak tablice iz članka 177. stavka 2. ovog Zakona (članak 181. stavci 1. i 2. SZ-a).

Osnovano žalitelj navodi da otvaranje stečajnog postupka nema utjecaja na pravo stečajnog vjerovnika na prijeboj svoje tražbine sa tražbinom koju stečajni dužnik ima prema njemu jer je tako uređeno odredbom članka 103. SZ-a (Ako je stečajni vjerovnik u vrijeme otvaranja stečajnoga postupka imao, na temelju zakona ili ugovora, pravo na prijeboj, otvaranje stečajnoga postupka je bez utjecaja na to njegovo pravo). Međutim, po ocjeni ovog suda u incidentalnoj parnici u kojoj je stečajni vjerovnik kao tužitelj upućen na parnicu ili nastavka parnice, jer mu je osporena tražbina na ispitnom ročištu, takav tužitelj ne bi mogao isticati prigovor radi prebijanja.

Naime, da bi došlo do prijeboja potrebno je da se ispune određene pretpostavke koje su izričito predviđene u članku 195. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05 i 41/08; dalje: ZOO).

Do prijeboja može doći voljom jedne ili obje stranke ili na osnovu sudske odluke, pa s obzirom na to razlikujemo: jednostrani, ugovorni i sudski prijeboj. Kod svakog pojedinog prijeboja donekle se razlikuju potrebni uvjeti i načini nastanka, no uvijek dovode do prestanka međusobnih obveza subjekata u prijeboju.

Ugovorne strane su slobodne u uređivanju svojih obveznih odnosa, stoga se mogu i sporazumjeti o prijeboju svojih međusobnih potraživanja putem novosklopljenog ugovora. Tu ni jedna od stranaka nije prisiljena na prijeboj već do nje dolazi dobrovoljno, pa u pogledu nje nema onih ograničenja koja postoje kod jednostranog prijeboja. Potraživanja moraju, biti uzajamna, ali nije potrebno niti da su istorodna niti dospjela, a nema zapreke prijeboju ni zastarjelih potraživanja. Učinci ugovornog prijeboja ne nastupaju od trenutka kad su se ostvarile pretpostavke, već od trenutka koji stranke odrede u svom sporazumu, a ako u njemu nisu ništa o tome odredile, prijeboj proizvodi učinke od trenutka sklapanja sporazuma. Za jednostrani prijeboj dovoljno je da se ispune zakonom predviđeni uvjeti za prijeboj te da jedna strana izjavi drugoj da vrši prebijanje svog potraživanja s onim potraživanjem koje prema njoj ima druga strana. Nakon izjave o prijeboju smatra se da je prijeboj nastao onog časa kad su se stekli uvjeti za to. Do sudskog prijeboja dolazi temeljem odluke suda, povodom istaknutog prigovora tuženika u već postojećoj parnici. Naime, tuženik može izjaviti da ne osporava osnovanost tužiteljevog potraživanja prema njemu, ali da ima i on određeno potraživanje prema tužitelju, zbog čega zahtjeva od suda da sudskom odlukom izvrši prebijanje ovih međusobnih potraživanja uz odbijanje tužbenog zahtjeva. Ovo je kompenzacijski prigovor koji ima procesnopavni karakter, jer prijeboj ne nastaje temeljem tuženikovog prigovora nego temeljem odluke suda, nakon što sud primi tuženikov prigovor prijeboja i utvrdi postojanje uvjeta za predloženo prebijanje. Izjava o prebijanju dana u parnici je parnična radnja i neposredno ne proizvodi nikakvih materijalnopravni učinak. Svrha prigovora radi prebijanja je ograničena na to da spriječi tužiteljev uspjeh u parnici, što dovodi do određenih procesno-pravnih posljedica. Ako je tuženikovo protupotraživanje veće od tužiteljevog potraživanja, o postojanju tog protupotraživanja koje je tuženik istaknuo prigovorom radi prebijanja, sud može odlučivati samo do iznosa tužiteljevog potraživanja, a nije ovlašten u takvom slučaju donijeti presudu kojom tužitelju nalaže izvršenje kakve činidbe. U konkretnom slučaju tuženik nije istaknuo prigovor radi prebijanja pa nisu ispunjene pretpostavke za sudski prijeboj. Stoga je prvostupanjski sud pravilno odbio tužbeni zahtjev kojim se zahtjev da se nakon utvrđenja tražbina izvrši prijeboj pa je prvostupanjsku presudu u točki I. njezine izreke valjalo potvrditi prema odredbi članka 368. stavka 1. ZPP-a kako je odlučeno u izreci ove presude.

Razlozi koje žalitelj navodi kao razloge zbog čega je predložio spajanje spisa i da se izvrši višestruki prijeboj („jer se u protivnom neće moći namiriti u stečajnom postupku tuženika čije su nekretnine opterećene razlučnim pravom, a imat će obvezu prema Zoranu Knapić“), nisu razlozi koji bi činili osnovanom nesamostalnu žalbu tužitelja protiv konačne odluke, a da bi ovaj sud našao da postoje naprijed navedene pretpostavke za spajanje spisa.

Budući da je tužitelj postavio dva tužbena zahtjeva u smislu odredbe članka 188. ZPP, jedan da se utvrdi osnovanom njegova tražbina u iznosu od 1.087.933,08 kn, da se izvrši prijeboj te tražbine s potraživanjem koje tuženik ima prema trećoj osobi, da se utvrdi osnovanim njegovo potraživanje u iznosu od 2.518.302,33 kn i drugi da se utvrdi osnovanim njegovo potraživanje prema tuženiku u iznosu od 1.854.519,41 kn, pravilno je prvostupanjski sud odlučio da je svaka stranka dužna snositi svoje troškove postupka.

Naime, odredbom članka 154. stavka 2. ZPP-a propisano je da ako stranka djelomično uspije u parnici, sud može s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka. Prema odredbi članka 37. stavka 1. ZPP-a ako jedna tužba protiv istog tuženika obuhvaća više zahtjeva koji se temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, vrijednost predmeta spora se određuje prema

zbroju vrijednosti svih zahtjeva. Stoga je sud pravilno zaključio da je tužitelj djelomično uspio u ovom sporu pa je prvostupanjsku presudu u točki III. njezine izreke valjalo potvrditi prema odredbi članka 380. točke 2. ZPP-a kako je odlučeno u izreci ove presude.

Zagreb, 21. siječnja 2020.

Predsjednica vijeća
Dubravka Zubović

Broj zapisa: **17892-b432d**

Kontrolni broj: **05d87-c2639-b1c87**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=DUBRAVKA ZUBOVIĆ, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE,
C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.